

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari 1 an 6 luni
 500 250
 Autorităţi, bănci şi întreprinderi in-
 dustriale şi comerciale 1000 500
 Publicaţii em.-patrat Lei 5.

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

Redacţia şi administraţia
 Str. Minerva No. 7.
 CLUJ. TELEFON 444

Viata economică a Ardealului şi inundațiile

Lipsa totală de solitudine a instituțiilor financiare de stat și a C. F. R. față de Ardeal

De câteva timp adică de 4—5 ani încoace Ardealul sub raportul comercial dar în special sub raportul industrial este arena tuturor nenorocirilor.

În adevăr criza de numerar și ca o consecință logică a acesteia criza de credit n'a fost mai acută în nici o provincie a țării românești decât la noi în Ardeal.

Această îngrijorătoare situație se datorește următoarelor cauze principile.

1. Lipsa totală de bunăvoință a tuturor instituțiilor financiare de stat din Vechiul Regat în frunte cu Banca Națională și Creditul industrial față de Ardeal.

2. Neinvestiri de capitaluri în exploatarea imenselor bogății naturale ale Ardealului fapt provocat în primul loc de lipsa de credit de care din croare se bucură această provincie și în al doilea rând de necunoașterea rentabilității și a valorii acestor bogății.

3. Necotarea nici unui efect al instituțiilor industriale ale Ardealului la Bursa din București.

Toate acestea au făcut ca viața economică a acestei provincii, în ultimul timp să se găsească așa de îngrijorătoare cu toate că având în vedere bogățiile ei naturale de toate felurile ea se găsește incomparabil superioară Vechiului Regat.

La toată această pacoste căzută asupra vieții economice a Ardealului din cauza lipsei de bunăvoință și din cauza neglijenței guvernului s'a mai adăugat anul acesta și pacostea inundațiilor.

În adevăr ultimele inundații din Ardeal au accentuat până la extrem reaua situație economică a acestei provincii.

Opinia publică și mai ales oficialitatea au fost răpite de efectele acestea dezastruoase pe care inundațiile le-au avut asupra gospodărilor sătești.

S'au distrus multe gospodării sau înecat multe animale domestice și mulți oameni și-au pierdut avutul și chiar viața pe urmele catastrofei.

Nici opinia publică însă nici oficialitatea nu s'au sezizat cum ar fi trebuit de imensul desastru economic pe care la suferit Ardealul în urma acestor inundații dezastru de care dacă nu azi atunci cu

siguranță mâine se va resimți întreaga Românie.

Nimeni nu vrea să creadă azi că puterea economică în funcțiune a Ardealului a avut de suferit pierderi reale în instalațiuni, materii prime și produse, evaluate la peste 500 de milioane.

Nimeni mai ales nu și dă seama de prejudiciile colosale pe care a avut să le sufere industria și comerțul Ardealului pe urma distrugerilor podurilor și deci a întreruperilor de circulație. Vom cita aici numai câteva:

1. Pierderea clientelei instituțiilor producătoare din cauza nelivrării la timp a comenziilor.

2. Deteriorarea mărfurilor din cauza întârzierii expediției.

3. Scăderea producției curente din cauza aglomerației produselor neexpediate.

4. Deteriorarea materiilor prime din cauza scăderii capacității de producție a fabricelor.

Si a cum ca încheiere nu putem decât să mulțumim și guvernului și Băncii Naționale și Creditului Industrial care n'a găsit de cuviință nici acum în această tristă situație se vie cât de cât în ajutorul sinistraților industriali din Ardeal.

Nu se gândește nimeni la despăgubiri de stat. Dar toată lumea crede imperios și indispensabil nu numai pentru Ardeal ci pentru întreaga viață economică a țării ca Banca Națională și creditul industrial să-și îndeplinească rostul existenței lor și să acorde imprumuturi estine sinistraților industriali din Ardeal.

În al doilea rând merită toate laudele Direcțiunea gen. C.F.R. comercializate cari nici până azi nu a găsit cu cale să intervie mai intens în restabilirea circulației întrerupte prin inundații dar care a știut să urce la fiecare șase luni tarifele de călători și de mărfuri. Ardealul va fi, pentrncă știe să fie, recunosător după merit, tuturor binevoitorilor lui.

Proiectul de lege al asigurărilor sociale

— Protestul patronilor și muncitorilor. —

Încă din primul an de guvernare, actualul guvern și-a fixat în program legiferarea asigurărilor sociale. Un proiect serios al acestei legi însă nu s'a întocmit decât în Noemvrie trecut. Acest proiect însă conținea greșeli grave și dispozițiuni care excludeau pe patroni și muncitori dela controlul administrației acestei instituții susținută numai prin contribuția lor. Prin lupte îndârjite și cereri stăruitoare, patronii au reușit să împiedece mult timp votarea acestui proiect, obținând și o prelucrare alui prin care s'au îndreptat o mulțime de greșeli inițiale. Proiectul prelucrat însă a fost departe de a mulțumi pe patroni, cari au întocmit un contra proiect însoțit de un memoriu în care cereau redarea autonomiei instituției asigurărilor sociale dela a cărei administrație au fost excluși prin proiectul inițial. Patronii justificau această cerere a lor cu faptul că proiectul prevede pentru as. urările sociale un buget de 3 miliarde lei care va fi compus numai din cotizațiile plătite de patroni și muncitori, ori

în acest caz ei sunt în primul rând chemați să administreze averea unei instituții susținută numai prin jertfele lor. Ca rezultat al acestui demers al patronilor grupați într'un front unic, proiectul de lege a fost distribuit celor interesați pentru a-l studia și a-și spune părerea asupra lui. Fără a se mai aștepta însă această părere a lor, proiectul a fost depus în parlament la 15 Noemvrie 1925. Patronii și muncitorii, dureros surprinși de această manevră, au ridicat un nou și energic protest contra votării proiectului în actuala lui redactare cerând cu ultima energiei redarea autonomiei asigurărilor sociale. Ca rezultat ministrul le-a acordat până la finea lunii curent un termen în care să-și spună părerile și să înainteze o critică motivată a proiectului care va fi votat numai după-ce s'au ascultat aceste păreri. Se speră că de astădată se va ține seamă de părerea patronilor și muncitorilor și proiectul va fi modificat potrivit intereselor acestora.

Nouă dispoziții

Cu privire la transporturi le cu foi de drum și mandate de transport.

Pentru a se evita abuzurile ce s'ar comite cu foile de drum cu plată, și cu mandate de transport, pe baza cărora se efectuează transporturile cu ridicarea taxelor tarifare, administrația C. F. R. a luat dispozițiunea cu transporturile expediate în asemenea condițiuni, pentru diferite unități militare, servicii sau instituții de stat, să beneficieze pe viitor de ac. se reduceri de taxe tarifare numai dacă în timpul transportului nu se schimbă destinația pe numele unui, particular, adică nu se r. cartează, contrariu nu se va elibera transportul altui destinatar până ce acela nu va achita taxele tarifare întregi.

De-a-măi d. că o unitate militară ar încredința foile de drum cu plată unui particular, cu însărcinarea de a furniza și transporta diverse mărfuri pe baza lor, cu reducere de tax. tarifare de 50 la suta și la destinație del. gatul militar ar refuza recepțiunea mărfurilor transportate de acea persoană, pe motivul că ele n'ar corespunde din punct de vedere calitativ, sau oric. alt motiv. cu comanda făc. a, transportul nu se va elibera particularului expeditor. până ce acesta nu va achita taxele întregi tarifare și accesoriile lor.

Măsuri cari nu se respectă

Într'unul din numerile trecute ale ziarului nostru am vorbit de intervenția făcută de Camera de Comerț și Industrie din Cluj, la d. inspector vamal Anghel pentru a scuti mărfurile importate din străinătate de analiza chimică atunci când această analiză nu este necesară. Am arătat atunci că d. inspector Anghel înțelegând să scutească pe comercianți de formalități și cheltuieli inutile, a îndrumat organele vamale să nu supună mărfurile importate la analiză chimică decât atunci când această analiză este absolut necesară, neputându-se constata felul mărfii prin mijloacele fizice ce stau la dispoziția funcționarilor vamali sau prin cunoștințele practice ale acestora. Această măsură a liniștit pentru câteva timp pe comercianți pentru a produce și mai mare nemulțumiri acum când ea nu este respectată.

Cazul de care vrem să vorbim s'a întâmplat zilele trecute când mai multe vagoane cu pirit destinate la export au fost supuse la analiză chimică și impuse cu o taxă de 500 lei de vagon ca cheltuieli pentru examenul chimic.

Nu înțelegem rostul acestui procedu, știm însă că el nu este nici în interesul autorității dela care emană ordinul nerespectat și nici în interesul vieții noastre economice.

Cum circulă tremurile

Circulația se restabilește treptat acolo unde au fost înzăpeziri. Deraierea acceleratului București-Iași

Organele C. F. R. lucrează cu multă activitate la restabilirea circulației acolo unde s'au semnalat înzăpeziri.

Liniile închise

Eri continuă a fi închisă, pentru traficul de mărfuri, linia București-Fetești-Constanța.

Traficul de călători se menține pe această porțiune cu dublă tracțiune.

Liniile Medgidia Bazargic-Oboriste și Medgidia-Babadag continuă a fi închise pentru toate traficurile.

Deasemeni mai sunt închise pentru ambele traficuri liniile Odobești-Cucuești și Focșani-Odobești.

Între Făurei-Fetești și Ploești-Tândărei sunt sistate transporturile de marfă.

Plugul american expedit încă de acum două zile din Mogoșoia a reușit să curățe complet de zăpadă linia București-Fetești.

Eri s'a început desfundarea, cu acest plug, a liniei Medgidia Bazargic.

Circulații restabilite

Incepând de ieri circulația în tot cuprinsul inspecției de exploatare Buzău se efectuează în mod normal

Trenurile de călători vor circula cu dublă tracțiune între Făurei și Brăila.

Trenurile de marfă vor încărca bruto complet, în afară de seciunea Buzău-Focșani, unde vor avea 50 la sută reducere din capacitatea încărcărilor.

Pe distanța Ploești-Buzău circulația trenurilor de marfă se va începe cu cele două trenuri de păcură, cu destinația a alimenta depourile dela Buzău, Mărășești și Adjud.

Deraierea acceleratului București-Iași

Trenul accelerat No. 601 București-Vaslui-Iași a suferit alături noapte un accident la intrarea în stația a Focșani.

Din cauza zăpezii depusă în stație, acul de intrare s'a defectat, astfel că la trecerea garniturii acceleratului peste el a deraiat un vagon de clasa III.

Deraierea aceasta a provocat mari întârzieri trenurilor accelerate No. 502 Cernăuți-București și acceleratului 702 Chisinau-Iași-București.

În capitală trenurile continuă să sosească cu mari întârzieri.

Orele de serviciu la căile ferate

Consiliul de administrație al C. F. R. în ultima sa ședință a decis că orele de serviciu în biourile direc unilor de exploatare și ale celorlalte organe exterioare, cari nu depind de direcțiunile de exploatare, ci de direcțiunile și serviciile centrale, să fie diminueate dela orele 8-12 și după amiază dela 15-18.

Inițierea Uniunii Camerelor Agricole

Ministerul de agricultură a invitat toate Camerele agricole din țară să și trimită pe ziua de 12 Februarie delegații la București unde va avea loc adunarea generală de constituire a uniunii camerelor agricole. Adunarea se va ține în localul consiliului Agricol Superior.

— Suntem informați din sursă sigură, că între magazinul „Parisien” ajuns în insolabilitate, și creditorii și au început tratative pentru încheierea unui concordat. Conducerea magazinului oferă o cotă de 30 la sută creditorilor cari cer 40 la sută. Sunt perspective serioase de realizare a concordatului întrucât cei trei proprietari ai magazinului mai au și în afară de acesta prăvălii și astfel cota oferită este asigurată.

Tariful de mărfuri român-polon

Administrația căilor ferate aduce la cunoștință generală, că cu începere dela 20 Ianuarie 1926 se aplică tabelele II din traficul de mărfuri românopolon un spor de 10 la sută.

— Filiala Bancii Chrissoveloni din Cluj a primit reprezentanța oficiului de vânzare al zaharului.

Proiecte de legi depuse în Parlament

La senat s'a împărțit proiectul de lege a asigurărilor sociale care va fi votat îndată după-ce se va termina discuția legii regimului cultelor.

Deasemeni s'a depus și proiectul de lege pentru reorganizarea și funcționarea societății Orient-Radio.

Abonați „Ardealul”

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Un cadou folositor și prețios este mașina de cusut

„SINGER”

Se poate procura și cu plăți în rate lunare extraordinar de avantajoase

Instrucție gratuită în brodat artistic,

în zilele săptămânii dela 8-1 și după masă dela 3-7

BOURNE & Co.

Cluj, Strada Memorandului No. 25.

Nol sp. E. No. 2381-318.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 16 Februarie a. c. ora 11 se va ține licitație la Dir. Generală C. F. R., Calea Victoriei 112 București, pentru vânzarea motoarelor și mașinilor tipografice mai jos notate:

1. Un motor No. 1 5 Hp. volți 155 din fabrica de mașini și electricitate Budapesta.

2. Un motor No. 2 26 Hp. volți 150 din fabrica Ganz, Buda-Pesta.

3. Un motor No. 3 5 Hp. volți 155 din fabrica de mașini și electricitate Buda-Pesta.

4. Un motor No. 4 5 Hp. volți 155 din fabrica de mașini și electricitate Buda-Pesta.

5. Un motor No. 5 23 Hp. volți 150 din fabrica Ganz Buda-Pesta.

6. Două mașini rotative pentru tipărit bilete de tramvai.

7. Una piesă cu cuptorul ei pentru sterilipie.

Orice informațiuni și deslușiri se pot lua la Serv. Economitalei C. F. R. din Cluj, unde se pot vedea și mașinile Conurenții din București pot lua informațiuni și dela Atelierul Tipografiei C. F. R. din gara de Nord.

Odată cu oferta, concurenții vor prezenta și recipisa Cassei de Depuneri și consemnături sau la o Administrație Financiară din țară, prin care să se constate depunerea unei garante de 10 la sută din valoarea ofertei. Mașinile se vor ridica în termen de 15 zile dela data comunicării aprobării pe speșele cumpărătorului.

!! S'a deschis curtea de sticlărie !!

Unelte de bucătărie în calitate de timp de pace

Unelte de căsnicie în calitate de timp de pace

Prețuri de pildă la porțelan:

Serviciu de masă din Karlsbad, pt. 12 pers. 3860.—

Serviciu de masă din Karlsbad, pt. 6 pers. 1590.—

Serviciu de ceai din Karlsbad, pentru 6 pers. 420.—

Părechi de cești pt. ceai, din Karlsbad 25.—

Păreche de cești pt. cafea neagră, din Karlsbad 18.—

Prețuri de pildă la sticlărie:

Serviciu de pahare șlefuite, pt. 6 pers. 345.—

Pahar șlefuit de apă 5.50

Pahar șlefuit de vin 4.50

Pahar șlefuit pentru licheur 3.50

Vas cristallori de fi 18.—

Toate vesele din sticlărie și porțelan pt. restaurante și cafenelele pe prețuri reduse.

Calea Regele Ferdinand No. 6.

Cu ocaziile Crăciunului și anului nou
prețuri foarte reduse!!

Legea generală a vămilor necesită modificare

— Lacunele Legii. — Care este situația creată de această lege. —

Intotdeauna și imediat după războaiele mari, se remarcă, tocmai la acele popoare cari au avut mai mult de suferit de pe urma lor, durerosul fenomen al răsturnării valorilor morale. Generațiile de jertfă, acelea cari au luat parte nemijlocită la sacrificiile și suferințele comune, — lăsând în grija urmasilor de a trage învățămintele și a judeca atitudinea inamitașilor-sunt cuprinse de o poftă nemărginită de a trăi intens și a parveni prin orice mijloace.

Indeosebi după războiul mondial care a schimbat fața Europei, concepția individuală despre așezămintele de stat și legi s'aschimbat cu totul căpătând o altă valoare, iar statele vechi și noi s'au văzut nevoite a ține seamă de această importanță schimbarea și a crea legi noi sau a modifica și moderniza pe cele vechi. Căutând a pune cât mai multe piedeci abuzurilor, legiferarea de după război s'a conceput în cadrul unor legi stricte și binefăcătoare clarități, ferindu-se pe cât posibil a lăsa la latitudinea celor chemați să aplice legile, să le interpreteze greșit sau chiar să le speculeze pentru un profit personal.

Astfel se explică faptul că legi cari nu au necesitat nici o modificare și au fost bune decenii întregi, se găsesc deodată rău înțelese și judecate, mai cu seamă de cei chemați să le aplice din cauza că nu mai corespund situației actuale și sunt susceptibile de nenumărate răstălmăciri și interpretări cu multe chitibusuri și ușițe de scăpare cari vin intotdeauna în ajutorul celor vinovați lovind cu atât mai greu pe cei nevinovați. În loc de a contribui la restabilirea echilibrului moral, a dreptății și echității, aceste legi învechite nu fac decât să pună piedeci mari dezvoltării vieții economice lovind chiar în interesele vitale ale statului care stăruiește în aplicarea lor.

O astfel de lege, care necesită o imediată și radicală modificare, este legea generală a vămilor. Alcătuită cu zeci de ani înainte, această lege a fost bună la timpul său și în împrejurările de atunci când nu se putea bănui nici pe departe dezvoltarea tehnică și complexul modernismului de azi. Astăzi ea trebuie modificată potrivit cu spiritul vrăii și interesele vieții economice.

Vom analiza aici câteva articole din această lege pentru a arăta situația creată de ea și a dovedi necesitatea imperioasă de o modificare.

Primul articol din această lege și care firește necesită o modificare radicală este acela privitor la răspundibilitatea pentru lipsurile constatate la actele de tranzit. Conform acestui articol, pentru orice lipsuri constatate la mărfurile de tranzit vamale organele vamale aplică imediat o amendă egală cu de cinci ori suma taxelor vamale, atât expeditorului cât și destinatarului de cele mai multe ori un expeditor și el.

Legiuitorul spune că semnatarii și garanții actului de tranzit solidari cu expeditorul și proprietarul transportului, sunt obligați a plăti statului taxele vamale plus amenda pentru mărfurile lipsă. Nimeni nu ține însă

astăzi seamă de faptul că legiuitorul avea dreptate pe vremea lui de a hotărâ astfel pentru că România nu avea în acel timp legăturile de cale ferată de astăzi, iar mărfurile erau transportate dela vămile de frontieră la cele din interiorul țării cu camioane și căruțe chiar de cătră proprietarii mărfurilor pe acărur răspundere se făcea transportul. Era deci firesc ca pedepsele pentru abateri și înstrăinări în dauna fiscoului, să fie cât mai severe căutându-se ca prin drasticitatea punităților să se impună o atitudine de sciupuloasă cinste față de organele vamale, nu numai proprietarilor de mărfuri ci și acelor cari efectuau transporturile, pentru a-i sili să impiedece sau să semnaleze abaterile pentru a scăpa de răspundere.

Rigoarea legii era cu atât mai firească cu cât transportul — odată pornit dela vama de frontieră — de cele mai multe ori scăpa de sub controlul direct al organelor vamale până la sosirea în magazinele vămilor din interiorul țării.

Astăzi însă când tot traficul de țară în mână organelor de cale ferată expeditorul din străinătate predă marfa adresată altui expeditor din țară prin intermediul căilor ferate, cari sunt obligate a predă destinatarului transportul intact fiind deplin responsabile pentru toate lipsurile survenite. Marfa odată sosită la vama de frontieră birourile de vamăire C. F. R. sunt obligate a îndeplini pe proprie răspundere formalițiile de tranzit vamal, stabilind în mod precis conținutul fiecărui colet în parte. Actul de tranzit odată compus de cătră ace t birou se depune la vamă, iar aceasta prin organele sale de control constată exactitatea celor declarate în actul de tranzit.

Se poate deci constata clar, că toate acestea formalități decurg în mod automat neadmitându-se nici o intervenție străină fie ea chiar din partea proprietarului mărfurilor. Multi plele și complicatele formalități sunt păzite cu strictețe numai și numai pentru a se înlătura orice posibilitate de fraudare sau diminuare a drepturilor fiscoului vamal, transportul fiind manipulat dela predare și până la sosire, numai de cătră organele oficiale ale statului.

Să presupunem însă că transportul sosește la vama din interiorul țării cu o lipsă oarecare, iar căile ferate cari sunt responsabile pentru furtul sau pierderea din timpul transportului își recunosc vina și plătesc proprietarului mărfurilor despăgubirile cu venite, organele vamale de parte de a ține seamă de acest fapt obligă pe hoțul de păgubaș să plătească nu numai taxele vamale dar și amenda socotită la de cinci ori suma acestor taxe. E caraghios dar adevărat și cu atât mai dureros.

În consecință dacă marfa are lipsuri sau dacă nu sosește de loc, ori chiar în cazul când actul de tranzit se pierde sau sosește la vama din interior cu mult înainte de sosirea mărfurilor, (cece se întâmplă foarte des) oficiul vamal constată acest fapt printr'un proces, verbal și retrimitea coal de tranzit la vama de

frontieră emițentă și îndată după acestea începe urmărirea prin percepători cu sechestrare și licitații forțate încât i-se vinde averea omului fără măcar să i-se spună precis pentru ce. Și mai dureros este, că în cele mai multe cazuri nu sunt urmăriți proprietarii mărfurilor, ca unii cari trag profit de pe urma lor și astfel suportă și riscul, ci numai expeditorii cari figurează ca adresași sau predatori.

Deși organele vamale superioare sunt pe deplin edificate asupra tuturor acestor anomalii și cunosc enormele greutăți ce se crează printr'o stăruință inușită în aplicarea acestei legi, deși întreaga lume comercială se plânge de ani de zile de aceste neajunsuri pentru cari nu poartă nici o vină sau răspundere ministerul de finanțe menține intactă această lege care lovește cu toată greutatea lacunelor ei în comerțul românesc atât de fragil și atât de ușor de distrus în împrejurările neprielnice de acum.

Cum pericolul este egal pentru fiecare, fie comerciant, industriaș sau particular și cum posibilitatea de a primi din străinătate un colet devalizat pentru care trebuie să plătească amenzi enorme, este deschisă oricărui cetățean al acestei țări, este în interesul tuturor de a insista pentru modificarea cât mai grabnică a acestei legi, cu atât mai mult cu cât aceste lipsuri cad numai în sarcina C. F. R.

Sunt aproape doi ani decând Direcțiunea Generală a vămilor, în dorința de a repara pe, cât posibil această nedreptate, a dispus, ca cei amendași să se adreseze căilor ferate iar acestea să justifice în fața numitei direcțiuni lipsurile provenite în timpul parcursului. În aparență această măsură este bună în realitate însă nu folosește la nimic pentru că căile ferate tergiversează cu anii aceste rezolvări iar între timp firmele amendate sunt sechestrate și scoase la licitație.

Este neapărat necesar ca Direcțiunea Generală a Vămilor de comun acord cu direcțiunea căilor ferate să găsească o modalitate practică pentruca Direcțiunea C.F.R. să fie obligată a justifica, lipsurile la transitar, fără să mai fie nevoie ca adresașii sau expeditorul să adreseze petiții peste petiții de peurma cărora se alege acelaș lucru.

(Urmare în numărul viitor.)

Reducerea taxei de import pentru cărbuni

Consiliul de ministri a redus taxa vamală de import pentru cărbuni dela 4000 lei la 3400 lei vagonul. Această reducere vrea să fie o compensație pentru concesiunile făcute de Ungaria exportului român de păcură. Această reducere însă atinge grav existența minelor de cărbuni din țară.

Citiți „LEMNUL“

O Inițiativă pentru constituirea unei Institut de Credit funciar în Cluj

Adunarea dela Primărie

În ziua de 17 Ianuarie a. c. a avut loc la Primăria orașului Cluj, o importantă întrunire. Au fost convocati la aceasta 55 de proprietari fruntași din Ardeal pentru a se constătui la modalitățile de înființare a unei „Societăți naționale funciare rurale“ cu sediul în Cluj.

Scopul acestei societăți este de a veni cu împrumuturi estive în ajutorul agricultorilor din Ardeal. Rezultatul constătuirei a fost că s'a hotărât definitiv constituirea unei asemenea societăți s'a expus și acceptat actul constitutiv și proiectul de statut precum și modalitățile de subscriere.

În ce privește modalitățile de subscriere fiecare care va putea dovedi că este proprietar de pământ va putea subscrie după puțină acți.

Minimul prescris de lege este de 2 la sută din suma ce vrea să se împrumute dela societate.

Spre exemplu dacă vrea să se împrumute cu un milion, minimum posibil de subscriere este 20.000 lei.

Subscrierile se fac înaintea notarului public unde se vor prezenta pentru început dovezile de proprietate (Extrasul după Cartea faudară); actul de evaluare a imobilului după rolul de impozit; să subscrie actul constitutiv și statutele precum și să plătească în numerar 20 la sută din capitalul subscris.

Actul constitutiv a fost acceptat pe baza unui judicios raport prezentat de dl. Dominic Rațiu iar Statutele au fost alcătuite de dl. V. Onișor prof univ.

Într'altă parte a gazetei arătam rostul mare a unei asemenea societăți în Ardeal și felul ei de funcționare.

Insolvabilități

Am amuțat la timpul său falimentele firmelor Emanuel și Sylos și fabrica de spirt Baltanel-Mehedinți din Timișoara și a marelui magazin »Parisien« din Cluj. Seria acestor falimente cari provoacă mare consternație în cercurile financiare și comerciale este continuată acum de firmele »Elit« prăvălie de manufactură din Tg-Murăș și prăvălia de jucării Lud. Kertész din Sătmar.

Pasivul firmei »Elit« este de 1 milion lei față cu un activ de 400.000 lei.

Firma Lud. Kertész care lupta de mult timp cu greutăți financiare, are un pasiv de 600000 mii lei pe lângă care activul abia se cifrează la suma de 200000 lei, astfel că creditorii firmei abia dacă vor putea obține 10% din creanțele lor. Este interesant că firma a oferit creditorilor săi încă în cursul verii 30 la sută ceace acestia au refuzat pentruca acum să fie nevoiți a se mulțumi cu mai puțin de jumătate.

Cel mai bun desinfectant

Producția mondială de cereale la finele anului 1925

Recolta anului 1925 este superioară celeia din anul precedent

După informațiile „Institutului Internațional de Agricultură din Roma” rezultatele culturilor anului agricol 1924—1924 în emisfera septentrională și 1925—26 în emisfera de sud la sfârșitul anului 1925 sunt:

Rezultatul recoltelor de cereale

Deși informațiunile asupra recol-

telor de cereale parvenite institutului în cursul lunii Decembrie nu sunt nici prea numeroase și nici de natură a modifica în mod simțitor evaluările din luna precedentă, credem nimerit să publicăm din nou tabloul la zi, arătând recoltele mondiale de grâu, secară, orz, ovăz și porumb.

În acest tablou se ține socoteală de noile evaluări trimise de Scoția, Irlanda de nord și Mexic cum și rectificările altor diverse țări, printre cari acelea foarte importante ale Argentinei.

A doua estimatie a recoltei de grâu a Argentinei reduce la circa 58 jum. milioane chintale cele 64 milioane indicate în luna trecută, deci o scădere de mai mult de 5 jum. milioane chintale; totuși, bazându-ne pe informațiunile trimise în ultimul timp de Australia, asupra unei dezvoltări mai favorabile a culturilor, putem considera ca probabil un spor al recoltei de grâu australian ceea ce ar compensa în parte scăderea recoltei totale din emisfera de sud.

Pe de altă parte e bine să reamintim că evaluările Uniunii sovietice se referă la luna August și trebuie considerată ca fiind superioară recoltelor reale dat fiind că ulterior culturile de cereale au suferit pagube cifrate la circa 40 milioane chintale.

Luându-se de bază evaluările de până acum, recolta acestui an, 1925 (exclusă recolta rusă) reprezintă față de perioadele precedente procente următoare:

	1924	1923	Media
	%	%	%
Grâu	108,6	96,3	111,2
Secară	138,1	110,1	97,9
Orz	118,7	107,6	107,9
Ovăz	106,5	102,1	110,7
Porumb	118,0	100,6	106,5

Rezultatele campaniei pot fi considerate acum ca aproape definitive dat fiind că modificări ulterioare nu vor putea schimba decât foarte puțin situația așa cum se prezintă pe baza informațiunilor actuale.

Recolta anului curent este superioară celeia din anul trecut

Pentru aceste motive, atențiunea se îndreaptă spre starea culturilor semănate în toamnă pentru anul viitor. Deși informațiunile relative nu sunt încă complete, se poate totuși releva că în majoritatea țărilor din Europa și Africa de Nord semănăturile s'au efectuat în condițiuni bune, pe alocuri excelente și că germinația s'a produs în mod regulat, așa că în general situația cerealelor la începutul lunii Decembrie poate fi considerată ca mai bună față de cea din anul trecut la aceeași epocă. Din mai multe țări din Europa (Italia, Bulgaria, etc.) din Canada și din Africa de Nord se semnalează un spor simțitor al suprafețelor semănate cu grâu.

Producția de cereale

— Milioane de chintale —

PRODUSE ȘI TARI	1025	1924	1923	Media 1909-1918
GRAU				
Europa (24 țări)	371,6	283,8	337,5	365,4
America de Nord (3 țări)	307,5	317,7	349,8	244,5
Argentina	58,4	52,0	67,4	40,0
Asia (5 țări)	101,8	110,6	113,2	106,0
Africa (5 țări)	31,6	24,7	30,7	27,3
Australia	27,2	43,9	34,0	24,6
Total	898,1	826,7	932,6	807,8
Uniunea sovietică	180,0	104,0	—	205,0
Total general (40 țări)	1,078,1	930,7	—	1012,8
SECARA				
Europa (22 țări)	232,2	161,2	204,4	245,6
America (3 țări)	18,0	20,0	22,9	9,9
Total	250,2	181,2	227,3	255,5
Uniunea sovietică	208,0	176,0	—	189,0
Total general (26 țări)	458,2	357,2	—	444,5
ORZ				
Europa (24 țări)	138,6	117,3	137,5	146,9
America (4 țări)	77,9	62,6	63,2	52,0
Asia (4 țări)	26,8	25,8	24,3	26,5
Africa (4 țări)	23,0	18,6	22,5	21,3
Total	266,3	224,3	247,5	246,7
Uniunea sovietică	60,0	38,0	—	91,0
Total general (37 țări)	326,3	262,3	—	337,7
OVĂZ				
Europa (23 țări)	242,1	221,9	248,8	267,4
America de Nord (2 țări)	293,0	286,4	276,5	220,2
Argentina	12,3	7,8	11,1	7,9
Africa (5 țări)	3,0	1,7	3,3	2,6
Total	551,3	517,8	539,7	498,1
Uniunea sovietică	102,3	47,0	—	134,0
Total general (30 țări)	653,3	591,8	—	632,1
PORUMB				
Europa (10 țări)	121,5	109,7	96,0	126,1
America de Nord (3 țări)	785,0	649,0	804,8	727,2
Indiile nederlandeze	15,5	17,0	15,5	12,8
Total	922,0	775,7	916,3	866,0
Uniunea sovietică	45,0	24,0	—	14,0
Total general (15 țări)	967,0	799,7	—	880,0

MARE TARG DE

MĂRFURI!

Mai ieftin ca la lichidare

se pot procura articole de haine mai jos înșirate:

1 mtr. Batist chiffon	—	—	Lei	28
1 " Mătăsă brută	—	—	"	125
1 " Delin de spălat	—	—	"	38
1 " Postav de dame	—	—	"	185
1 " Eponge	—	—	"	88
1 " Liberti în toate culorile	—	—	"	65
1 " Haine de mătăsă lățimea dublă	—	—	"	98
1 " Grenadin lăt. dublă	—	—	"	58
1 " Grenadin de mătăsă vărgat	—	—	"	125
1 " Zefir englez	—	—	"	42
1 " Carton cosmanosi	—	—	"	42
1 p. Ciorapi ajour	—	—	"	90
1 p. Ciorapi de ață	—	—	"	55
1 p. Ciorapi de dame	—	—	"	25
1 p. Ciorapi bărbătești	—	—	"	20
1 Camașă de dame	—	—	"	102
1 Camașă de bărbat	—	—	"	185
1 Haine de copii	—	—	"	80

M. Izsák & Co.

CLUJ,

Cal. Reg. Ferdinand 63.
(Lângă pavilionul Hornar) 6

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Directia comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimatele de contabilitate

Foi de zi,
Evidența alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.

se pot procura la

LIBRARIA BOROȘ, CLUJ

MARE ASORTIMENT DE

RAGLANE, ȘI HAINE DE BĂRBATI ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ

Piața Unirii 14.

Ciorapii SĂNDOR

sunt cei mai buni!

CLUJ, Piața Unirii 9

O importantă instituție financiară pentru ajutoarea agricultorilor din Ardeal

La Cluj Va lua ființă un institut financiar Societatea națională de credit funciar rural. Rostul și marea importanță a acestei instituții financiare pentru viața economică a Ardealului. Cari sunt operațiunile pe cari le poate face Creditul funciar rural. Care poate fi rentabilitatea unei astfel de societăți. Cum se realizează împrumuturile. Aceste împrumuturi nu vor fi mai scumpe decât 9½ la sută. Izvoarele de bani

În Ardeal dela războiu încoace s'au constituit până acum numeroase instituții pentru ajutorarea industriei și a comerțului. Nu s'a făcut însă aproape nimic pentru ajutoarea proprietarilor agricoli, cari au rămas la vola întâmplării.

Din această cauză nu se observă nici o prosperare în viața agricolă a Ardealului.

Țărâniea ardeleană a fost obișnuită cu credite hipotecare și cambiile hipotecare. Legislațiile din timpul din urmă însă nu au ținut cont de regulile fixate prin legile noi, și astfel toate instituțiile de bani din aceste teritorii care se ocupau cu emiterea de înscrisuri fonciare nu fac altceva decât lichidează împrumuturile vechi.

Este și firesc lucrul acesta, deoarece plasarea de înscrisuri fonciare e cu totul imposibilă pentru că singura bursă ce o avem în București nu cotează nici un efect din ținuturile alpine.

Cine cunoaște organizația fonciară din trecut, știe că tocmai pentru promovarea împrumuturilor eficiente bazate pe scrisuri fonciare, sau făcut mari favoruri, iar o mulțime de institute se întreceau în a servi cu împrumuturi eficiente pe agricultori.

Azi scrisurile fonciare nu mai prezintă nici o rentabilitate pentru capitaliști, căci aceștia își plasează banii, parte ca împrumuturi directe iar parte ca depuneri la bănci comerciale cu dobânzi mari.

Din aceste cauze instituțiile noastre financiare au părăsit cu totul, cultivarea împrumuturilor hipotecare în scrisuri fonciare ba mai mult și au pierdut cu totul rolul vechiu de a ajuta populația rurală lăsându-se tot mai mult în afaceri comerciale cu dobânzi mari.

Dar creditele cu dobânzi mari nu pot duce decât la ruina păturei agricole.

Azi, proprietarii noștri stau fără nici un ajutor, și este o mare necesitate ca ei să se ajute reciproc. Se simte absolută nevoie deci de o instituție financiară special pentru agricultori.

În București există un Credit funciar rural care se ocupă cu împrumuturi în scrisuri fonciare.

În Ardeal însă deși înainte de unire erau vre-o 13 bănci cari se ocupau cu aceste afaceri, azi nu mai avem nici una.

Depărtarea mare de București și formalitățile multe de îndeplinit

precum și cheltuelile mari necesare pentru atestate și expertize la cari se adaugă și cheltuelile de transport și de întreținere fac acest institut din București inutil pentru Ardeal.

Pe de altă parte, prin faptul că în Ardeal avem cărțile funduare și deci se știe precis referințele de avere a debitorilor dacă ar exista și aci un institut funciar agricultura acestei provincii ar fi mult mai înaintată.

Baza legală a înființării acestui institut în Ardeal înființare care de altfel s'ai hotărât în adunarea dela Primăria Cluj în ziua de 17 Ianuarie a. c. este. Legea societăților civile de credit funciar rural promulgată în monitorul oficial No. 67 din 27 Iunie 1923.

După această lege se de acestor societăți autorizarea de funcționare numai dacă asociațiunea cuprinde cel puțin 100 de proprietari funciari ale căror proprietăți vor reprezenta o valoare de cel puțin 50,000.000 lei și numai după depunerea la Casa de depuneri din București a unui vârsământ de cel puțin 20 la sută din capitalul subscris pentru constituirea și care nu va putea fi mai mic de 20,000.000 lei.

De aici reesă, că trebuie să fie cel puțin 100 de acționari cari au avere de cel puțin 50.000.000 lei și cari să subscrie nominal:

20.000.000 lei din care sunt a se plăti 4.000.000 ce se vor depune la Casa de depuneri.

După îndeplinirea și a celorlalte formalități legale suma depusă se poate ridica, iar instituția poate începe să funcționeze.

Cari sunt operațiunile ce le poate face Creditul funciar rural

Acestea sunt:

1. Efectuarea de împrumuturi ipotecare eficiente prin emisiuni de scrisuri fonciare.

2. Finanțarea întreprinderilor pentru exploatarea de ori ce fel a solului și industrializarea produselor lui.

3. Înființarea de întreprinderi și magazine generale pentru produsele solului și derivatele lor industriale.

4. Efectuarea împrumuturilor pe gaj asupra produselor de orice natură ale solului și derivatele lor industriale precum și asupra vitelor și întregului material de exploatare.

6. Efectuarea tuturor operațiunilor de bancă numai cu membrii societății și cu societățile și asociațiile agricole.

7. Efectuarea operațiunilor de asigurare pentru agricultori

Care poate fi rentabilitatea unei astfel de societăți

a) Din suprainteresele și dobânzile la împrumuturile ipotecare se poate conta la început pe un venit brut de cel puțin 1,500.000 lei.

b) Din diferența de interese la obligațiunii și a plasării banilor în împrumuturi circa 600.000.

c) Din operațiuni bancare 1,000.000

d) Din produsul capitalului social 1,000.000.

Total venit brut circa 4,100.000 lei

Cu o administrație cuminte regia nu se poate urca la început mai mult de 1,500.000 lei.

Deci se poate realiza la început circa 2,600.000 lei nett. Nu se amintește aci aceasta, ca și când societatea ar trebui să fie per eminențiam o societate cu scopul de a realiza câștiguri însemnate căci nici intenția fondatorilor nici a legii nu este și nu poate fi alta decât a servi pe societari, *culant repede* și cu *împrumuturi eficiente*.

Cum se realizează împrumutul

Împrumutătorul după acordarea împrumutului va trebui să depună la casa societății 2 la sută din suma împrumutată ca participare la capitalul social; ¼ la sută pentru crea unui fond de garanție a scrisurilor fonciare; va plăti în bani gata spesele de expertiză și în fine dobânzile curente până la primul termen de plată. În schimb va primi scrisurile fonciare în valoare nominală egală cu împrumutul.

De oarece împrumutătorul are nevoie de bani gata el le va vinde la bursă, sau le va gaja la Banca Națională. Și într'un caz și în altul ajunge la numerar.

Un exemplu

Presupunem că cineva a împrumutat în 20 Mai 1925 lei 2,000.000 în scrisuri fonciare de 5 la sută replătitibil acest capital în 20 de anumiți de câte lei 125.845,40 b. (+20.000 l la sută) și cu termen de plată 1 Iunie și 1 Dec. El va avea să plătească la lichidare:

a) 2 la sută la capital . . . 40.000
b) ¼ la sută la fondul de garanție 5.000

c) spese de expertize 5.000
d) contribuție la spesele de administrație 20.000
Total . . 70.000

Amanetând acum scrisurile fonciare la Banca Națională va obține un împrumut cu 7 la sută de lei 800.000.

1. Deci îl va costa în medie împrumutul 9½—10 la sută. Replătirile se fac parte în cuponi de scrisuri fonciare parte în scrisuri fonciare și parte în numerar.

Tot la numerar va ajunge împrumutătorul dacă va vinde scrisurile fonciare după cursul zilei.

Și în cazul aceste va putea replăti în cuponi și scrisuri fonciare dacă le va cumpăra de pe piață.

Firește că în cazul acesta ia riscul fluctuațiunii cursului asupra să și anume în caz de urcare a cursului poate avea pagube și invers, în caz de reducere a cursului câștig.

În practică riscul acesta însă mai ales la împrumuturi cu termene scurte nu e mare căci nici fluctuațiunea nu e mare.

Putem afirma că nici în cazul acesta nu-l costă peste 12 la sută.

Se vor acorda afară de acestea după cum se vede și din lege împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, de cont curent, de gaj sau pentru ameliorări. Acestea încă nu vor fi mai scumpe de 10 la sută de oare ce legea limitează dobânda la 2—3 la sută peste scontul Băncii Naționale. Izvoarele de bani.

Sunt: 1. Capitalul social, 2. emiterea de scrisuri fonciare, 3. emiterea de obligațiuni cu dobândă fixă până la mărimea capitalului social, 4. emisiunea de obligațiuni pentru ameliorări până la suma împrumuturilor date, 5. reescontarea portofelului la Banca Națională și numai cu o singură subscriere afară de a societății, 6. depunerile spre fructificare, 7. fondurile și 8. împrumuturile de altă natură pe care le va contracta societatea.

Fondurile

Se augmentează prin contribuția împrumutătorilor și prin dotări volate de Adunarea generală.

Am arătat deci care este rostul și felul de funcționare a acestui institut de credit funciar precum și marile avantajii ce le prezintă el pentru agricultorii mari și mici din Ardeal Atragem pe această cale atenția tuturor proprietarilor rurali din Ardeal asupra acestei instituții financiare a cărei înființare cât mai grabnică depinde exclusiv de ei și în special de felul cum își înțeleg interesele lor profesionale.

De aceia convingi fiind că pe lângă că servim o cauza de mare interes economic pentru Ardeal, servim și interesele marilor și micilor proprietari rurali din aceste ținuturi le atragem atenția să se grăbească cu subscrierile la această societate pentru a se putea ajunge la satisfacerea condițiunilor cerute de lege și astfel la înființarea ei.

Citiți, abonați „LEMNUL“

„CRISTAL“

Spălătorie și văpsătorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin postă!

CLUJ

Telefon No. 500.

CONVOCARÉ

Prima Fabrică Electrică Română s. a. convoacă pe acționarii săi la adunarea generală ordinară, care se va ține în ziua de 25. Ianuarie 1926., ora 5. p. m. în biroul societății în Cluj Str. Călugăriților No. 1. cu următoarea.

Ordine de zi:

1. Raportul Consiliului de Ad-ție.
2. Raportul Comitetului de cenzori,
3. Stabilirea bilanțului, decidera asupra absolutoriului
4. Alegerea unor membri din Consiliul de Ad-ție
5. Modificarea de statute a art. 5., 20., 22., 23., 28. și 30.
6. Eventuale propuneri și eventuala alegere a membrilor din Comitetul de Cenzori.

Bilanț: la 30. Iunie 1925.

Active:

Mașini și garnituri lei	52.508.61
Rechizite	92.720.33
Depunere	4.930
Anticipație	39.845.45
Cheltueli de fondare	20.000
Efecte	25.750
Accepte	32.302.10
Numerar	232.051.77
Debitori	2.396.194.56
Dubioase	45.179.11
Diferință de curs	58.706.27
Marfa	4.776.119.36
	7.776.308.56

Pasive:

Capital social lei	2.000.000
Creditorii	5.672.571.46
Profit anual 923/4	52.675.66
Profit net	51.060.44
	8.776.308.56

Contul de pierdere și profit: la 30. Iunie 1925.

Pierdere:

Contul de cheltueli	L. 717.443.45
Interese	302.963.37
Lefuri	91.706.50
Salarii funcționarilor	743.000
Descrieri	26.136
Profit	51.060.44
	lei 1.932.309.76

Profit:

Profit brut lei 1.932.309.76

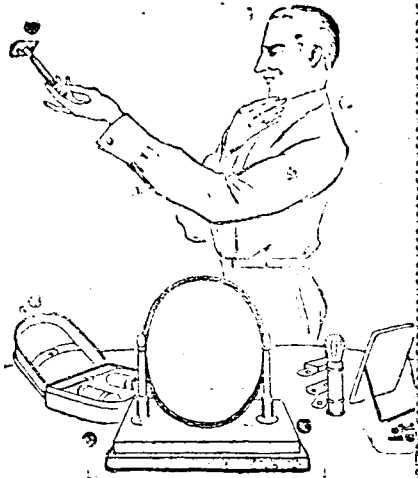
Cluj, la 11. Ianuarie 1926

Direcțiunea.

Barba netedă și gulerul curat

sunt privilegiul societății elite și moderne de astăzi! Dacă cumpărați un aparat de ras de I-a calitate „Unicum“ și 10 lame „Unicum“ pentru 180 lei, vă bărbieriți pentru 3 lei în zece minute.

Mare asorfiment de piese și aparate de ras la Fiul lui Matia Kun Cluj, Calea Victoriei No. 2

ABONATI „LEMNUL“

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN“ Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36-38, (Palatul Băncii Agrare)

Dr. OD. APOSTOL

Medic de spital

Interne-Venerice

Consultă de la 2-6

în str. David F. 10.

Aparate de radiofonic

original BROADCASTING

se pot capătă toate piesele. Exoperăm permise de instalare. Cautăm reprezentanți în toate orașele din Ardeal și Banat.

REPREZENTANTA GENERALA

BROADCASTING

CLUJ,

str. Nicolea Iorga 3, 1/19 (Palatul „Generala“)

Citiți Lemnul

Produse FABRICII DE BERE CZELL din Cluj -- Mănăstur:

bere albă „URSUS“ bere albă specială „URSUS“ -- EXTRA bere neagră din malț dublu MERCULES se capătă pretutindeni!

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUSE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenești, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamál“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

16-52

Mare târg de GHETE LA

FRĂȚII GONDA

Cluj—Oradca-Mare

(vis-a-vis de postă)

Pentru funcționari prețuri reduse

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu: 87.000 lei vag.
Porumb: 65.000 lei vag.
Orz: 57.000 lei vag.
Ovăș: 58.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 20—22
Porci 32—46
Vițel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 22.900—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.30 lei kgr. și cel OOO la 11.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 325—335.

Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 46—285.

Plumb lei 44—48.

Zinc lei 4—55.

Antimoniu lei 90.

Aramă lei 105—125.

Alamă lei dela 103—130.

Tablă neagră dela 05—130 mp. lei 21—14 —.

Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 21.50.

Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.

Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1500—3350.

Fer: în bare lei 10.60.

„ beton lei 10.60

„ cornier lei 10.70

„ balot 12.50.

Țevi de gaz: negre dela 24—300 lei.

Țevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirț engros 46—50 lei.

Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 30—200

Batist m. lei 30—70.

Mătasă m. lei 480—1200.

Pânză m. lei 28—80.

Ciorapi de bumbac lei 20—25.

Ciorapi de ață lei 70—80.

Ciorapi de îndecos lei 85—150.

Mănuși de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.

„ Maragojip 240—50.

„ Salvador 185—90.

„ Portorico 165—170.

Orez Rangoon 22.50.

„ Japonez 28.—

Cacao Corf. 72.

Lămâi per ladă 850

Ceai Moning 130, O. P. 220-30.

Migdale 195—220.

Zahăr 27—30.

Piper 98.

Scorțișoară 76.

Alune 185—195

Furaje

Fân 250—220.

Lucernă 240.

Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155.—165

Talpa II-a lei 140—135.

Crupon I-a lei 195—220.

Crupon II-a lei 145—205.

Gatur 100.—135

Porle 90—130.

Porle englez 155—180.

Box negru I-a 80—90.

Box negru II-a 60—70.

Box color I-a 110—120.

Box color II-a 70—90.

Chevreaux 70—100.

„ lac 110—125

Chimicale

Salicil 230—50.

Glicerină 125.

Formalin 85.

Naftalin 24—26.

Accid carbonic 68—72.

Chinină sulfurică 5000.

Stearină 85.

Parafină 50.

Ceresină 70—75.

Sare bismut 1200—1400.

Vaselină albă 85.

„ galbenă 45.

„ albă americană 110

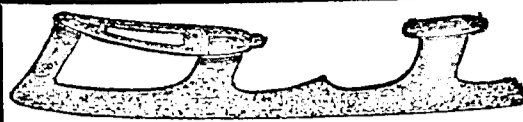
„ galbenă americană 70.

BURSA

Valutelor la Zürich

25. Ian. Inchidere.

Franci francezi	1930
Franci belgieni	—
Lire sterline	2520 ¹ / ₄
Lire itallene	2090
Dolari	518 ¹ / ₄
Reischsmark	12345
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	1532 ¹ / ₂
Coroane ungare	72.55
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	915 ¹ / ₂
Lire otomane	—
Zloți	—
Lei	223 ¹ / ₂
Napoleoni	—
Marca Pol.	72
Pesetas	—

Mare asortiment

FIUL LUI MATIA RIN

cuțitar și optician, Cluj, Calea Victoriei No. 1.

6—11 Nickelare și ascuțitul se execută prompt.

AUTOMOBILE:
BUICK
OLDSMOBIL ȘI
CITROËN

model 1926, au sosit la
magazinul de automobile

IOAN N. JILESCU

CLUJ Str. Regina Maria No. 16 CLUJ

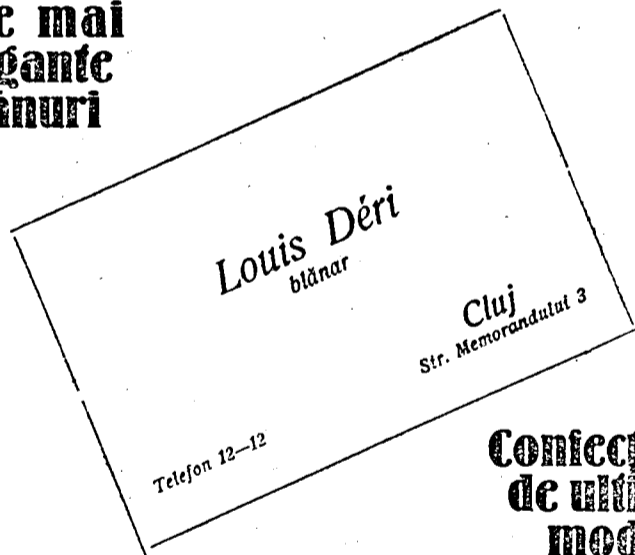
Galoșii și șoșonii

„WIMPASSING“

sunt cei mai buni.

8—8

Cele mai
elegante
blănuri

Confecțiuni
de ultima
modă

Plapome diferite, saltele de păr de cal gloturi pentru plapome, liberti, duschez, atlas și mătasă brocată, cașmir cu păr, libertine, pânze și pânzesol cu diferite motive. Truso și pânze dela firmele Hermann, Polak și Munk. Fețe de mese și servete pentru serviciu de cafea din pânză Damasc. Garnituri pentru paturi, perdele croșate, cămași pentru băr-bați și femei, ștergare flotirt. Trusouri de Viena în depozit.

Plapome și saltele se execută la comandă în 24 ore. Înainte de a face cumpărături negreșit vizitați magazinul

„LEBEDA“

Telefon 5—15 Cluj, Calea Victoriei 10 Telefon 5—15

Abonați „Ardealul“

INFORMATI

— Comercianți Brener și Balla din Oradia au reclamat poliției că firma Alpendischi din Viena le-a trimis lazi cu cărămizi în locul lăzilor cu mătase comandate, în valoare de 600.000 lei.

Poliția din Viena a arestat pentru înșelăciune pe directorul firmei.

— *Modificarea taxelor vamale de export la cereale, petrol și lemne, va fi supusă din nou discuției. Delegației economice a guvernului într-o apropiată ședință.*

— Proiectul de lege al reorganizării Poștelor va fi luat în curând în discuția Senatului.

El prevede înființarea unui consiliu de administrație compus din 5 membri, — dintre cari 4 din ministerul comunicațiilor și 1 din ministerul de războiu. Consiliul e numit pe 4 ani.

— Uzinele Skoda din Cehoslovacia sunt în tratative cu un consorțiu român pentru a înființa în România o fabrică de mașini în care pe lângă mașini industriale se vor

fabrica și automobile, camioane, munițiuni și tunuri. Tratatul este foarte înaintat.

Directorul general al uzinelor a plecat la București pentru încheierea negocierilor.

— Prețurile zahărului s'au urcat mai nou cu 15 bani la kgr.

— Sub numirea „Institutul de Credit Agricol” s'a înființat în zilele trecute la Cluj o nouă bancă, care va finanța îndeosebi întreprinderi agricole. Președintele acestui institut este d. Dominic Rațiu iar director d. Desid. Domokos.

— *Exportul produselor petrolifere întâmpină dificultăți din cauza blocării stației Ploești cu aproape 20 de garnituri de vagoane cazane ce s'au fost expediate la destinație.*

— Proiectul de lege al Timbrului în actuala-i redacție, întâmplina dificultăți în secțiunile Camerei.

Un succes al ziarului nostru

Schimbarea secretarului general al Camerei de comerț din Arad

Correspondentul nostru din Arad ne comunică că la Camera de industrie și comerț, de acolo s'a petrecut o importantă schimbare în rândul funcționarilor dela conducerea acestei instituții.

În locul d-lui Tiberiu Zima care până acum a fost secretar general și care azi numai este, s'a hotărât definitiv să se numească un nou secretar general.

După cum suntem informați s'a înaintat Ministerului de Industrie și comerț un detaliat memoriu în care se documentează precis necesitatea delegării unui nou secretar general la Camera din Arad.

În acest memoriu s'au și propus trei candidați și anume:

1. dl. Păcurariu directorul dela Banca Centrală sucursala Arad;

2. dl. Ispravnic fost și contabil la fabrica de suclă din Turda;

3. Ion Cuzimanu, secretar general al Asociației industriașilor din Arad și al 4-lea subdirectorul Uzinei electrice din Arad.

Am intitulat acest articol „Inca în succes al ziarului nostru” pentru că, cu toată modestia trebuie să spunem am fost singurul ziar care am documentat până la evidență necesitatea schimbării secretarului general al Camerei de comerț și

industrie din Arad, care cu ocazia aranjării Târgului de Mește din anul trecut s'a dovedit neapt de a împlini postul important de secretar general al Camerei de comerț din Arad, și care a dovedit lipsă totală de tact și față de statul al cărui comerț au se pretinde, astfel provocând animosități între comercianții exponanți și opinia publică

D și cu puțină întârziere afirmațiile noastre, au fost confirmate și schimbarea secretarului general s'a produs.

Z.

Aranjarea datoriilor particulare dintre supușii români, austrieci și ungari

Ni se anunță din București, că Luni s'a înaintat la ministerul de Haapă comisia însărcinată cu aplicarea convenției dintre România, Austria și Ungaria privitoare la aranjarea datoriilor particulare. Membrii comisiei sunt d-nii: Lăpădatu ministru, Guian șeful secției despăubirilor de război, Teianu șeful secției economice și Horciuc director în ministerul de finanțe.

Plicuri eficiente furnizate de **BOROS**

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

Transportul animalelor Pe C. F. R.

În conformitate cu o recentă intervenție a direcției zootehnice din Ministerul de agricultură și domenii administrația căilor ferate a pus în vedere tuturor stațiilor din țară a nu permite nici un fel de scăderi sau adaos în stațiuni la transporturile de animale în curs.

În caz de transbordare, dacă sunt animale moarte, bolnave sau în aparență bolnave, se va aviza imediat medicul veterinar al circumscripției respective — iar în cazuri când, fără a fi nevoie de transbordare, se constată în timpul parcursului că în vagoane se găsesc animale moarte, bolnave sau numai în aparență bolnave, se va opri transportul la cea dintrăi stațiune unde se află reședința unui medic veterinar, care va fi chemat să constate felul boalei și să aplice măsurile necesare.

Până la sosirea medicului veterinar, animalele vor fi ținute izolate în vagoane sau ocoale speciale și cadavrele se vor lăsa pe loc în vagoane închise.

Atitudinea sindicatelor viticole față de legile depuse în parlament

Noile proiecte de legi cu privire la regimul băuturilor spirtoase, la înfrânarea fraudelor în vinificație, și la obligativitatea sindicalizărilor viticultorilor, fac obiectul discuțiilor celor mai încordate în județele viticole ale țării. De pretutindeni sosesc la Uniunea generală a sindicatelor viticole, cereri din partea podgorenilor și a sindicatelor viticole pentru convocarea unui Congres general viticol la București, cât mai apropiat.

În acest scop, Consiliul general al Uniunii a fost convocat pe ziua de 24 Ianuarie ora 2 d. a. la sediul Uniunii, pentru a examina modificările, ce trebuie cerute noilor proiecte.

Președinții tuturor sindicatelor viticole vor sosi în București în acest scop, prezentând memoriile respective fiecărui județ.

Situația firelor telefonice și telegrafice

Echipele de lucrători, trimiși de direcția generală a poștelor, lucrează la restaurarea circuitelor telefonice, rupte de viscol între Băicoi și Sinaia.

La telegraf. nu s'a lucrat cu Budapesta, Praga și Cluj.

Abonati
„ARDEALUL”

Transacțiunea M. Mairovitz s. a. Exploatarea Lemnului din Arad și jur

„Exploatarea lemnului din Arad și jur”, ai cărei acționari erau: Filiala Băncii Românești din Arad cu 20 la sută; un grup de mari comercianți de lemne unguri adunați în soc. *Czinczár M. et Comp.* cu sediu central în Ungaria cu 50 la sută iar restul de 30 la sută un alt grup de mari financiari din Arad a fost vândută în zilele trecute în întregime.

Averea acestei societăți consta în 600 iugăre cadastrale de pădure, esență fag și alte esențe tari; un enorm stoc de material lemnos exploatat și alte multe imobile mașini ferestre etc.

Societatea și toată averea a fost cumpărată zilele acestea de către firma *M. Mairovitz S. A. din Arad* cu suma de 12 milioane.

Această firmă a reușit ca în ultimii trei ani să achiziționeze cel puțin 3000 de iugăre de pădure.

Firma Mairovitz astfel devenind azi una din're cele mai mari și mai importante întreprinderi forestiere din întreg Ardealul.

Pentru Crăciun și anul nou se poate căpăta foarte frumoase **CĂRUȚIOARE** pentru **COPII**. Vânzare **EN GROS** la **STEFAN KENDOFF**, Strada Noua 20.

MARE TÂRG
DE
ANUL NOU!
LA
MOSKOVITS & Co.
Cal. Reg. Ferd. 23.
Vis a vis de Poștă

pahar pt. apă dublu tare dela	4.50
pahar pt. vin	4.—
cană pt. bere cu urechi	14.—
3 dec.	14.—
garn. pt. apă de 6 pers.	66.—
garn. pt. vin de 6 pers.	60.—
garn. pt. liqueur de 6 pers.	40.—
garn. pt. liqueur de 6 pers. cu tavă.	84.—
farfurii de porțelan duble tari.	18.—
garn. pt. compot de 6 pers.	156.—
garn. pt. fructe sau prăjituri din porț. veritabil de 6 persoane.	150.—
garn. mocca de 6 pers.	280.—
garn. pt. prăjituri de 6 persoane.	280.—
garn. pt. mâncare din porțelan veritabil de Carlsbad 26 buc.	1250.—
6 perechi farfurii cu ceașca din porț.	150.—
1 pereche ceașca cu farf. cu margini albastre. jum. tari.	20.—
1 garn. de spălat complet fay	477.—
6 buc. linguri din aluminiu	30.—

Abonati „Lemnul”

Telegram: 66gyar
TELEFON: 148

Turnătorie de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)
Fontă, țevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

S, Cluj Piața Unirii No. 20. Telefon 10—83